

Posudek diplomové práce na téma: „Odzbrojení a zajištění mezinárodní bezpečnosti: případ smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě“ předložené Tatjánou Jančárkovou

Předložená diplomová práce v celkovém rozsahu 68 stran je věnovaná trvale aktuálnímu tématu procesu odzbrojení a kontextu úsilí o zajištění mezinárodní bezpečnosti.

Téma samotné je náročné už proto, že se v něm promítají jak aspekty politické, tak i mezinárodně právní. Autorka musela zvládnout na příslušné úrovni poznatky vědy z obou oblastí, což se promítá i v bohatém seznamu literatury. Práce je zpracována historicko-logickou metodou, čemuž odpovídá i členění elaborátu do tří logicky strukturovaných kapitol a závěru. V první kapitole se autorka věnuje výkladu pojmu mezinárodní bezpečnost a koncepcím, které reflektují jeho obsah, a to jak v rovině právní, tak i v kontextu širším, který je dán mocenskými poměry v systému mezinárodních vztahů.

Druhá kapitola se zabývá fenoménem odzbrojení a jeho místem v mezinárodním právu. Autorka označuje odzbrojení za institut a zároveň i za odvětví mezinárodního práva /str. 26-27/. Zároveň však cituje názor MSD, který normám regulujícím odzbrojení přiznává pouze smluvní povahu. /str. 25/. Z uvedeného vyplývá, že na rozdíl např. od mořského práva a jeho institutů nelze odzbrojení považovat za samostatnou součást obecného mezinárodního práva. Jestliže existují obecně platné zákazy výroby, vývoje, skladování, šíření a použití některých zbraní hromadného ničení lze jim přikládat kogentní povahu? V jakém kontextu je lze považovat za součást nederogovatelných a nesuspendovatelných povinností států?

V třetí kapitole se autorka podrobně zabývá mezinárodní smlouvou o konvenčních ozbrojených silách v Evropě. Podrobně mapuje okolnosti jejího vzniku i nové mocensko-politické poměry v Evropě vedoucí k podepsání této smlouvy. Pozornost věnuje též realizačním a kontrolním aspektům. Z mezinárodněprávního hlediska lze považovat za nejpodstatnější tu část kapitoly, která se zabývá právní povahou suspendování Smlouvy Ruskem ve světle Vídeňské úmluvy o smluvním právu. Otázkou je, zda zde spíše není k uplatnění clausule rebus sic stantibus /podmínka změněných okolností/ a její akceptování ostatními smluvními stranami a z téhož důvodu i derogování odpovědnostních následků, které by jinak na porušitele smlouvy dopadly. K diskusi autora nabízím vyjasnění vztahu mezi právem na sebeobranu a vyzbrojováním států, ev. odstoupením či suspendováním odzbrojovacích úmluv.

Celkově předloženou práci hodnotím jako původní, kvalifikovaně zpracovanou, logicky utříděnou, opřenu o hodnotným seznam literatury a vybavenou kvalifikovaným poznámkovým aparátem. Předběžně ji hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 15.11.2008

Doc. PhDr. Sňanislava Hýbnerová, CSc.
oponentka